

N.F.S. Grundtvigs tale om trykkefrihed i Den Grundlovgivende Rigsforsamling

Taler

Nikolai Frederik Severin
Grundtvig
Medlem af Den
Grundlovgivende
Rigsforsamling

Dato

6. februar 1849

Sted

Christiansborg

Omstændigheder

Grundtvigs kommentarer til trykkefriheden under 1. Slesvigske Krig

Det er vistnok ikke om den forrige, men om den følgende, den fremtidige Anvendelse af den Forordning, jeg har her i min Haand, at jeg har fundet mig nødsaget til at spørge den høitærede Justitsminister. Men ligesom det i den hele store Overgangstid, hvori vi aabenbart befinde os, gjælder derom, at vi have stadigt for Øie baade det Forrige, hvorfra, og det Følgende, hvortil vi stunde og stile, saaledes gjælder det ret øiensynligt her, hvor Taler er om Mundens og Pennens, altsaa om Ordets Forhold til Baand og Fængsel; thi dersom Trykkeforordningen fra 1799, der netop i Aar fylder sine Halvtreds, skulde nu, 1849, saae sit Jubelaar, ja da maatte jeg sige, at det var ude med Danmark; thi ligesom det kun er ved Frivillighed til at bringe Fædrelandet de største Offere, at vi tør haabe at frede vore Grændser, saaledes er det ogsaa ene ved Fritalenhed om Alt, hvad der angaaer Folk og Rige, at vi tør haabe i vor Midte at opnaae den velgjørende Oplysning, den Beroligelse af de brusende Bølger og den Udjevning af de stridige Forhold, hvorpaa Rigets indvortes Fred og Opblomstren aabenbart beroer. Jeg vil da ikke her indlade mig paa Spørgsmaalet om, hvorvidt Trykkefriheden behøver Indskrænkninger, og hvorvidt den kan underkastes disse mere til Gavn end til Skade; jeg vil ei heller tale udførligen om al den uberegnelige, hartad ubodelige Skade, som Trykkeforordningen af 1799 har gjort; jeg vil ei tale udførlig derom, skjøndt neppe Nogen her i Huset kjender den bedre end jeg, der, som frisindet Taler og Skribent, omtrent er lige gammel med den, og har aldrig tabt den af Sigte før ifjor Sommer, da den tilsyneladende var død og begravet. Nei, hvad jeg vil spørge om, det er kun, hvad ikke blot jeg, men hvad Folket og Rigsforsamlingen skal tænke om Opvækkelsen af denne gruelige Forordning (Latter), med alle sine Trudslers om Baand og Fængsel for

alle dem, der tale og skrive frit om den Regjeringsform, vi ikke længere have, og om alle de politiske Spørgsmaal, der nu nødvendig høre til Dagens Orden. Ja det er, hvad jeg maa spørge om, spørge om Ministeriet nu, da baade en Bogtrykker og en Skribent er sat under Tiltale, og da Dom allerede er faldet efter denne under vore nærværende Forhold aldeles utaalelige Forordning, om da Ministeriet har været betænkt paa i denne Henseende at tilfredsstillе Rigsforsamlingen og Folket, da jeg ikke behøver at sige enten den høitærede Justitsminister eller Rigsforsamlingen, at her slet ikke spørges om de Tilfælde, hvori denne Forordning paany; er sat i Kraft, men at Spørgsmaalet kun er om Anvendeligheden og Anvendelsen af denne Forordning.

Tags

Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigs-tale-i-den-grundlovgivende-rigsforsamling-om-trykkefrihed>